

Povestirea pe scurt la Ciocoi vechi si noi de Nicolae Filimon

Actiunea se petrece intre anii 1814-1825, in Bucuresti.

La usa locuintei marelui postelnic Andronache Tuzluc, favorit al domnitorului George Caragea, vine Dinu Paturica care solicita cu umilinta un post la curtea postelnicului, avand ca recomandare scrisoarea parintelui sau, Ghinea Paturica, fostul vataf de curte. Pentru inceput obtine postul de ciubucciu. Ulterior, cunoaste o ascensiune sigura, pe baza planului ambicios pe care si-l face, dar si datorita aliantei sale cu Chera Duduca, amanta lui Tuzluc, si cu chir Costea Chiorul, negustor si camatar. Va deveni repede omul de incredere al postelnicului, apoi vataf, in locul lui Gheorghe, fostul vataf cinstit si devotat. Ca vataf, stoarce bani de la arendasi si vinde diferite functii publice, in locul lui Andronache Tuzluc, pe care il ruineaza; postelnicul innebuneste.

Sub noul domn, Alexandru Sutu, fostul ciubucciu primeste rangul de stolnic, il cunoaste pe Ipsilante, conducatorul Eteriei si organizeaza uciderea miseleasca a lui Tudor Vladimirescu, in schimbul functiei de ispravnic in doua judete. Locuitorii celor doua judete sunt crunt exploatați, pana cand merg cu jalba la domnitorul pamantean Grigore Ghica, iar acesta le face dreptate (capitolul Cu rogojina aprinsa in cap si cu jalba in protap).

Vinovatii isi primesc pedeapsa in spirit moralizator. Paturica moare la ocna, Costea Chiorul este tintuit de urechi in fata pravaliei sale, Chera Duduca, maritata cu un turc, este aruncata in Dunare, pentru ca incercase iarasi sa faca pe cocheta. Tuzluc moare in mizerie, intr-o scena memorabila, doua care mortuare, purtandu-l pe Dinu Paturica, respectiv, pe Andronache Tuzluc, se intalnesc si se opresc in fata pravaliei unde este tintuit de urechi Costea Chiorul.

In Epilog, cu subtitlul Din opincar, mare spatar, cei cinstiti sunt rasplatiti. Fostul vataf, Gheorghe, ajuns spatar datorita corectitudinii sale, se casatoreste cu Maria, fiica banului C, iar domnitorul Grigore Ghica il numeste caimacam al Craiovei.